

Naturreservaten i Venjan

Venjanområdets sex naturreservat bildades 2007 och består mest av värdefulla skogs- och myrmarker. För att förbättra ägarstrukturen slogs små skiften ihop till större skiften, s.k. omarrondering. Det här resulterade också i att naturvärdena kunde knytas ihop till de bildade naturreservaten.

Syftet med reservaten är att bevara unika naturskogs- miljöer och arter som är beroende av en orörd skog. Marken ägs av staten och förvaltas av länsstyrelsen.

Inom reservaten får du inte:

- skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar.
- framföra motordrivna fordon i terrängen – gäller både barmark och snötäckt mark, med följande undantag: framförande av skoter på markerad skoterled på snötäckt mark.
- gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur.
- genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet och andra större eller återkommande organiserade arrangemang.

Fullständiga föreskrifter för besökare finns angivna på informationstavlor vid naturreservatens entréer.

Foto: Leif Olofsson Helldal

Brandstubbar med spår från tidigare bränder finns det gott om i naturreservaten i Venjan.

Mer information

Länsstyrelsen i Dalarnas län, 791 84 Falun
Tel. nr. 023-810 00; www.lansstyrelsen.se/dalarna

Syftet med Sveriges naturreservat är att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer och tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Produktion: Länsstyrelsen i Dalarnas län.
Layout, text och omslagsbild: Leif Olofsson Helldal.

Välkommen till Venjanområdet!

Nordväst om samhället Venjan finns ett vidsträckt vildmarkslandskap med ett rikt djur- och fågelliv och intressant botanik. Här finns även en hel del värdefull skog.

I Venjanområdet finns sex naturreservat som bildades samtidigt 2007. De urskogslika skogarna tillhör traktens finaste och har mycket höga naturvärden. Här finns ett överflöd av arter som är hotade i dagens skogslandskap. Den unika miljön är delvis uppkommen till en följd av frånvaron av modernt skogbruk. Såväl björn som lodjur, älg, bäver och utter håller till här.

Nordbläster

Nordbläster är ett bra exempel på en så kallad skogs-myrmosaik där gammal tallskog växer intill myrar och småvatten. Naturtypen gynnar ovanliga arter som kräver en hög luftfuktighet.

De stora våtmarkerna med inslag av småvatten har ett rikt fågelliv samt god tillgång på död ved och gamla träd intill myrarna. På myrarna häckar ljunpipare och storspov och i tallskogen finns bland annat violettgrå tagellav och flera taggsvamparter.

Längs skogsbilvägarna har många små avverkningar gjorts. Där finns nu ungsogar och hyggen som ska få utvecklas till naturskog och även restaureras genom planerade naturvårdsbränningar.

Historiskt är Nordbläster kopplat till myrjärnsframställning, där järnhaltig jord samlades och smältes i meterdjupa gropar i marken som tätats med stenar och lera, så kallade blästor. Lämningar efter dessa finns inom reservatet.

I Nordbläster växer skarp dropptaggsvamp, en art med högt signalvärde. Det är ett kvitto på att skogen har höga naturvärden.

I Venjanreservaten finns flera vanliga och ovanliga lavar i träden. Violettgå tagellav är rödlistad, d.v.s. hotad i dagens skogbruk.

Ålderfljot

Ålderfljot liknar Nordbläster med sin skogs-myrmosaik. De gamla tallarna och döda träden utgör livsmiljöer för många arter som i dag är hotade, t.ex. vedsvamparna kötticka och ullticka. Områdets stora våtmarker med inslag av småvatten med ett rikt fågelliv är mycket skyddsvärda. Här häckar bland annat storspov och ljunpipare. I området finns också bäver som med sina dammar skapar spännande småbiotoper.

I reservatets södra del har många små avverkningar gjorts. Även i Ålderfljot ska skogen få utvecklas till naturskog och restaureras genom planerade naturvårdsbränningar. Ett skidspår i reservatet följer en gammal vinterväg till Venjan över myren. En vandringsled passerar den södra änden av området.

Gästjärnskölen

Gästjärnskölen är ett öppet myrmarksområde med många små vattenspeglar. Det här gynnar ett rikt fågelliv. Vanligtvis häckar bland annat vadarfåglar som storspov, småspov och ljunpipare.

Gammal tallskog finns kvar på några myrholmar, och på en del av torrakorna växer varglav. I övrigt har skogen i området huggits eller gallrats. På lång sikt ska dessa bestånd få samma värden som den gamla tallskogen och restaureras genom naturvårdsbränningar.

Under stenåldern var klimatet varmare än i dag och skogen bestod av ädellövträd. Här levde ett kringströvande jägarfolk. I reservatet och på andra platser kring Dragsjön fanns flera boplatser. Fynd har gjorts av keramikskärvor, spetsar och skrapor gjorda av sten. Fornlämningar och fornfynd skyddas enligt lagen om kulturminnen.

Hartjärnsberget

Hartjärnsbergets naturreservat består till stor del av en bergsrygg i Vanåns dalgång norr om Venjan. Ovanför branten ligger en utsiktspunkt med vidsträckt vy över Venjanområdet. Här finns varierad skog med både gran och tall. På många gamla torrakor syns brandljud, skador från tidigare skogsbränder.

Branterna består mestadels av blockig mark med gammal granskog. Här växer bland annat fjällbräcka, en art som har sin huvudsakliga utbredning i fjällen. Nedanför branten finns lövskog där näringsrikt vatten sipprar fram och skapar en frodig vegetation. Här växer till exempel tibast, trolldruva och träjon.

I området finns flera arter som behöver gammal skog och därför är hotade i dagens skogbruk, till exempel aspgelélav, lunglav och vedsvamparna rosenticka, ullticka och rynskinn. Även vid Hartjärnsberget ska naturvärdena på sikt stärkas med hjälp av skogsvårdsbränningar.

Flygbild över Gästjärnskölen med naturvårdsbränd yta i förgrunden.

I flera av Venjanreservaten stärks naturvärdena med hjälp av planerade naturvårdsbränningar. Det här görs för att gynna brandberoende arter och för att skogen på sikt ska utvecklas till naturskog.

Skärmyren

I Skärmyrens naturreservat finns en urskogslig högvuxen granskog som i vissa områden blandats upp med tall eller lövträd. Skogen varierar från öppnare skog till tät självgallrad skog.

Området sluttar svagt mot bäcken Bjurvasseln som är gräns åt nordost. I söder har bävern fällt träd och lagt mark under vatten. I norr finns en gransumpskog med hög luftfuktighet och en hel del död ved, speciellt vid kanterna mot hyggen. Här trivs många i dag hotade arter. Här växer bland annat de skyddsvärda arterna violettgrå tagellav, rosenticka och gränsticka.

Gessi

Gessi är ett variationsrikt område med gammal barrblandskog, tallskog på höjderna med spår av tidigare bränder samt våtmarker. Skogen innehåller mycket död ved, såväl omkullfallna granlågor på marken som torrakor – döda stående träd. Tillgången på död ved gynnar en hög mångfald av arter.

Genom området rinner en bäck åtföljd av en frodig granskog. Den rika vattentillgången ger en intressant och yppig flora. Här finns flera skyddsvärda arter, t.ex. lunglav, bäcksidenmossa, solfjäderlav och nordlig nållav.